

Doplnění evidovaných lokalit ochrany přírody v Kraji Vysočina: Lesní trat'

Dana Kodetová & Vojtěch Kodet

2020

Doplnění evidovaných lokalit ochrany přírody v Kraji Vysočina: Lesní trat'

Ing. Dana Kodetová & Ing. Vojtěch Kodet, Ph.D.

2020

Obsah

1) Popis lokality.....	4
2) Stručná charakteristika biocenózy.....	8
3) Shrnutí významu	9
4) Ohrožení, dosavadní péče, způsob hospodaření	9
5) Návrh ochranných opatření a péče	9
6) Návrh dalšího průzkumu a monitoringu.....	10
7) Další odborné podklady	10
8) Stupeň významu	10
9) Fotodokumentace	11
10) Literatura	12

V roce 2020 finančně podpořeno Krajem Vysočina, spolufinancováno Českou společností ornitologickou a realizováno ve spolupráci s Agenturou ochrany přírody a krajiny ČR, regionálním pracovištěm Žďárské vrchy. Děkujeme.

Vysvětlivky:

Významné druhy = Druhy zvláště chráněné + naturové + ohrožené + vzácné

Zvláště chráněné druhy = Druhy kriticky ohrožené, silně ohrožené a ohrožené dle vyhlášky MŽP č. 395/1992 Sb.

Naturové druhy = Druhy chráněné dle směrnic EU o stanovištích (92/43/EHS) a o ptácích (2009/147/ES)

Ohrožené druhy = Druhy kriticky ohrožené, ohrožené, zranitelné a téměř ohrožené dle červených seznamů ČR (KUČERA et VÁŇA 2005, HOLEC et BERAN 2006, GRULICH et CHOBOT 2017, HEJDA et al. 2017, CHOBOT et NĚMEC 2017).

Vzácné druhy = Druhy řídce či ojediněle se vyskytující v rámci regionu, které nemusejí být zařazeny mezi zvláště chráněné druhy, naturové druhy ani jako ohrožené druhy dle červených seznamů.

Klasifikace biotopů a jejich označení je v souladu s Katalogem biotopů ČR (CHYTRÝ et al. 2010) a jejich ohrožení podle Červeného seznamu biotopů ČR (CHYTRÝ 2020) s uvedením následujících kategorií ohrožení:

CR = kriticky ohrožený (critically endangered)

EN = ohrožený (endangered)

VU = zranitelný (vulnerable)

NT = téměř ohrožený (near threatened)

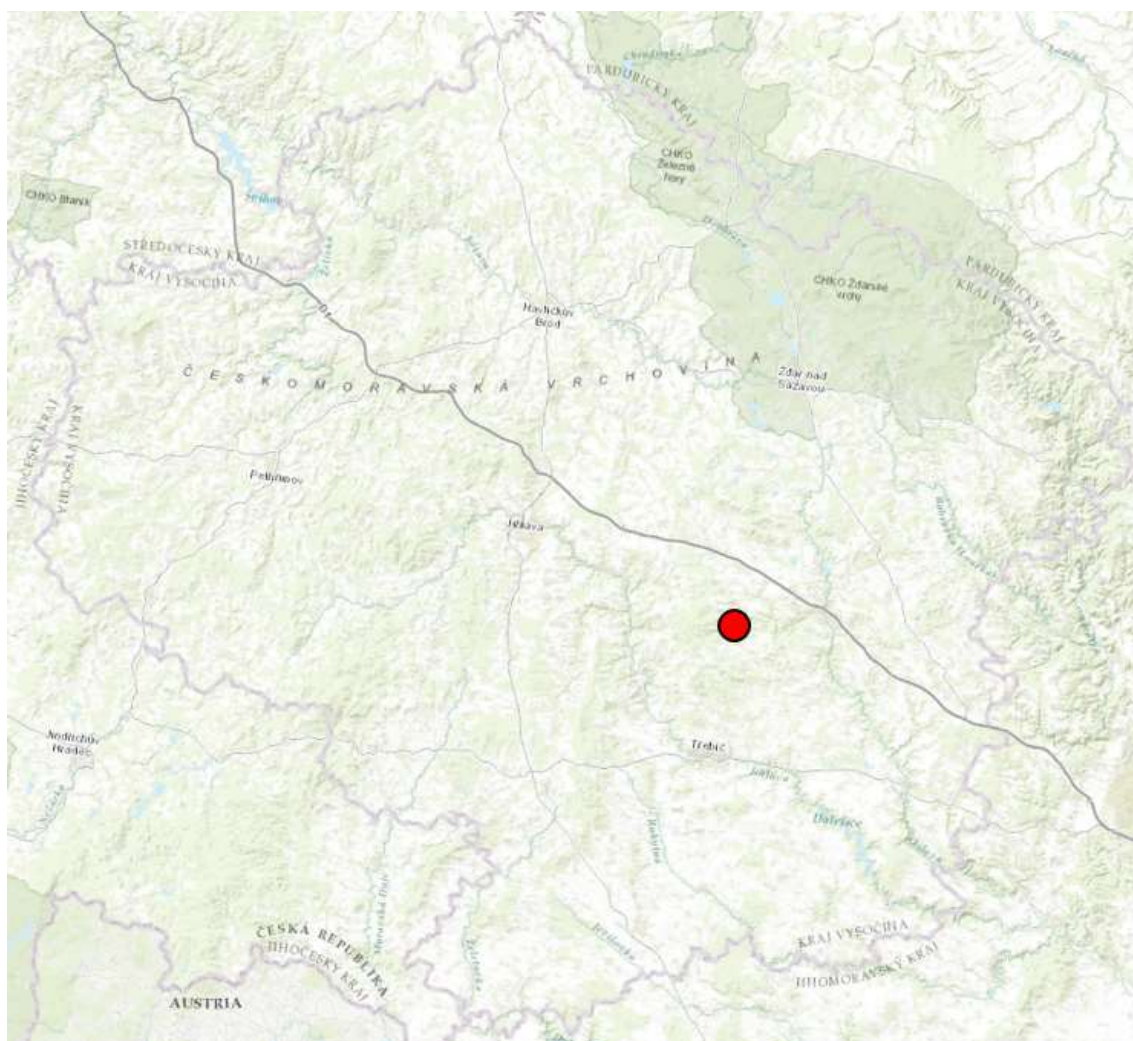
LC = nejméně dotčený (least concern)

Lesní trať

1) Popis lokality

Kraj:	Kraj Vysočina
Okres:	Třebíč
Pověřený ob. úřad:	Velké Meziříčí
Obec:	Horní Radslavice
Katastrální území:	Horní Radslavice
Lokalizace:	cca 1,8 km JZ od obce Horní Radslavice
Výměra:	2,9 ha
Nadmořská výška:	546 – 601 m n. m.
Mapovací kvadrát:	6661

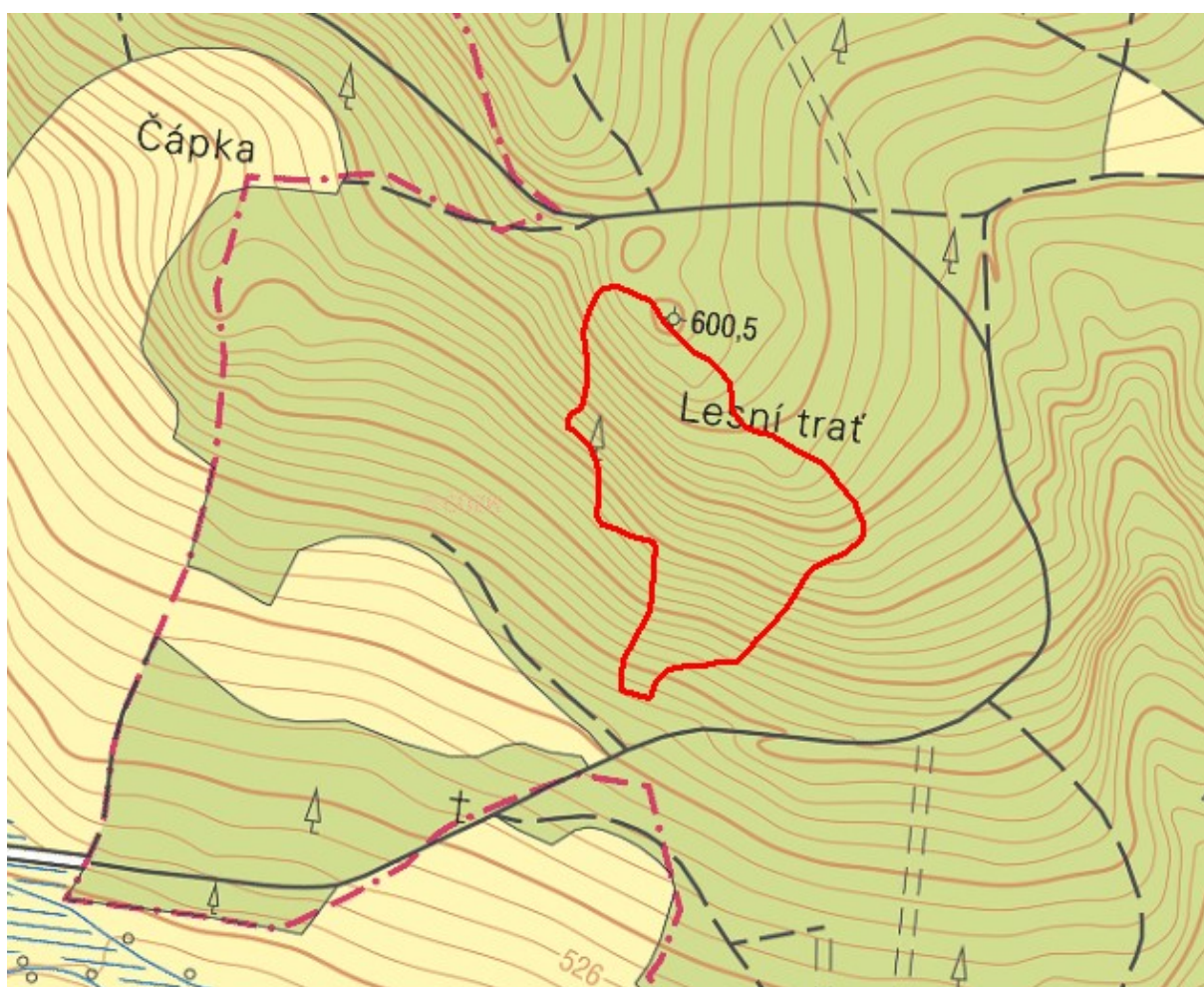
Obr.: Orientační poloha lokality v rámci Kraje Vysočina.

Obr.: Poloha lokality.

Obr.: Vymezení lokality.

Obr.: Lokalita na leteckém snímku.

Obr.: Lokalita s vymezením parcel katastru nemovitostí.

Obr.: Pohled na lokalitu ze severu (Google Earth 2019).

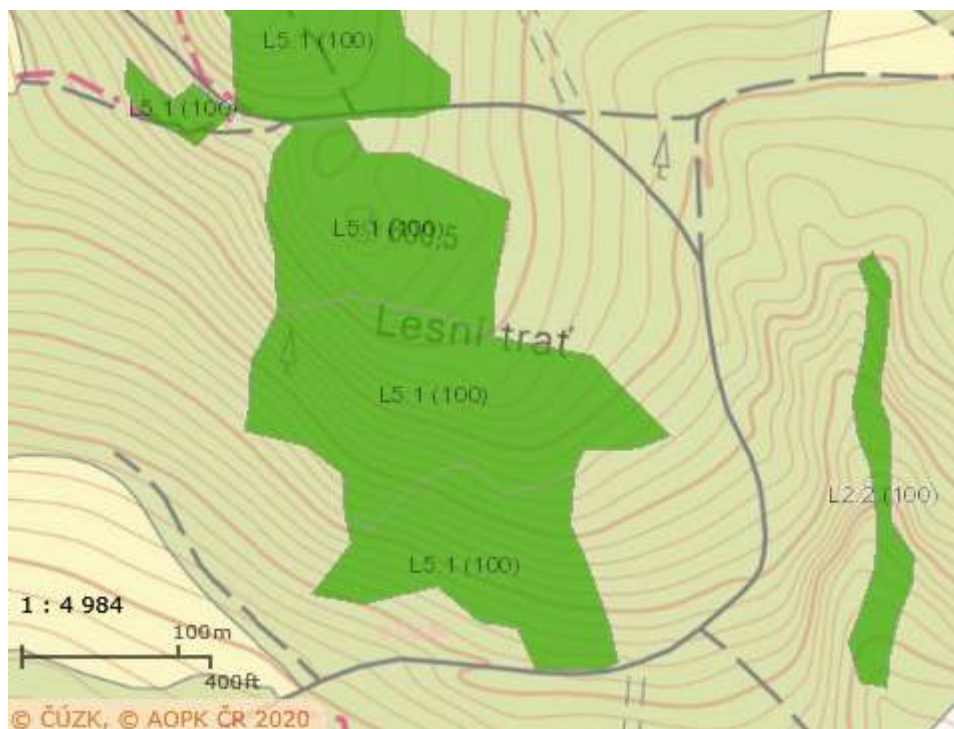

Klima:	Klimatická oblast mírně teplá, podoblast MT3 (QUITT 1971)		
Geomorfologie:	Soustava:	II – Česko-moravská soustava	
	Podsoustava:	IIC – Českomoravská vrchovina	
	Celek:	IIC-5 – Křižanovská vrchovina	
	Podcelek:	IIC-5B – Brtnická vrchovina	
	Okresek	IIC-5B-g – Čechtínská vrchovina	
		(DEMEK et MACKOVIČIN 2006)	
Hydrologie:	povodí I. řádu (hlavní): 4 – Dunaj		
	povodí II. řádu (dílčí povodí hlavního toku): 4-16 – Jihlava		
	povodí III. řádu (základní): 4-16-02 – Oslava a Jihlava od Oslavy po Rokytnou		
	povodí IV. řádu: 4-16-02-0390 – Svatoslavský potok		
	(Vyhláška MZe č. 393/2010 Sb.)		
Hydrogeologie:	Celek: 6 – Rajony v horninách krystalinika, proterozoika a paleozoika		
	Oblast: 65 – Krystalinikum Českomoravské vrchoviny		
	Rajon: 6550 – Krystalinikum v povodí Jihlavy (Olmer et al. 2006)		
Geologie:	Éra:	Paleozoikum	
	Útvar:	Karbon	
	Soustava:	Český masiv - krystalinikum a prevariské paleozoikum	
	Oblast:	Moldanubická oblast (moldanubikum)	
	Region:	Magmatity v moldanubiku	
	Regionální jednotka:	Durbachitová tělesa v moldanubiku	
	Horninový typ:	Magmatit hlubinný	
	Hornina:	Granit až syenit křemenný	
	Minerální složení:	Amfibol biotit (ČGS 2015)	

- Pedologie:** Půdní typ: KA – Kambizem
Půdní varieta: KAa' – Kambizem mesobazická
Půdní subtyp: KAd – Kambizem dystická (ČGS 2012)
- Biogeografie:** Biogeografická oblast: Kontinentální
Biogeografická podprovincie: 1 – Hercynská
Bioregion: 1.50 – Velkomeziříčský
Biochora: 5PP – Pahorkatiny na neutrálních plutonitech 5. v.s.
(CULEK et al. 2005, 2013)
- Fytogeografie:** Fytogeografická oblast: M – Mezofytikum
Fytogeografický obvod: M1 – Českomoravské mezofytikum
Fytogeografický okres: 67 – Českomoravská vrchovina (BÚ ČSAV 1987)
- Potenciální přirozená vegetace:**
Vegetační skupina: Acidofilní bučiny a jedliny (*Luzulo-Fagion*)
Vegetační jednotka: 24 – Biková bučina (*Luzulo-Fagetum*)
(NEUHÄUSLOVÁ et al. 1997)
- Přírodní lesní oblast:** 16 – Českomoravská vrchovina (Vyhláška MZe č. 83/1996 Sb.)
- Ekosystémová a biotopová charakteristika:** Starší květnatá bučina. Vymapované přírodní biotopy na lokalitě a v jejím okolí s uvedením kategorie ohrožení jsou znázorněny na obrázku níže.

Obr.: Přírodní biotopy na lokalitě a v jejím okolí (2007–2020, webgis.nature.cz):

- L2.2 – Údolní jasanovo olšové luhy (okolí) [NT]
- L5.1 – Květnaté bučiny [LC]

2) Stručná charakteristika biocenózy

Starší bučina na jižně orientovaném suťovém svahu s drobnými skalními výchozy na vrcholu. Jádrou část charakterizují staré buky lesní (*Fagus sylvatica*), javory kleny (*Acer pseudoplatanus*) či lípy srdčité, vtroušeně a především při okrajích doplňují druhovou skladbu staré jedle bělokoré (*Abies alba*), třešeň ptačí (*Prunus avium*), bříza bělokorá (*Betula pendula*), modřín opadavý (*Larix*

decidua), smrk ztepilý (*Picea abies*), ve spodních partiích dub červený (*Quercus rubra*), borovice lesní (*Pinus sylvestris*). V okolí probíhá kůrovcová těžba smrku, podstatná část už je vykácena a proto navazují paseky či smrkové mlaziny.

Z rostlin zde roste např. bažanka vytrvalá (*Mercurialis perennis*), mařinka vonná (*Galium odoratum*), svízel okrouhlolistý (*Galium rotundifolium*), kopytník evropský (*Asarum europaeum*), samorostlík klasnatý (*Actea spicata*), řeřišnice křivolaká (*Cardamine flexuosa*), mateřka trojžilná (*Moehringia trinervia*), z kapradin např. kapraď osténkatá (*Dryopteris carthusiana*), kapraď rozložená (*Dryopteris dilatata*), kapraď samec (*Dryopteris filix-mas*).

Ze zvláště chráněných druhů ptáků je z lokality známo hnízdění anebo hnízdní výskyt holuba doupháka (*Columba oenas*) a jestřába lesního (*Accipiter gentilis*), z naturových druhů datla černého (*Dryocopus martius*). Z dalších šplhavců strakapoud velký (*Dendrocopos major*) a z dravců káně lesní (*Buteo buteo*). V dutinách hnízdí brhlík lesní (*Sitta europaea*) či sýkora koňadra (*Parus major*), z dalších druhů pěvců byly na lokalitě zjištěny střízlík obecný (*Troglodytes troglodytes*) či křivka obecná (*Loxia curvirostra*). Při podrobnějším ornitologickém průzkumu lze očekávat zjištění dalších druhů.

Údaje o jiných taxonomických skupinách nejsou z této lokality k dispozici.

3) Shrnutí významu

Lokalita přírodě blízké lesní vegetace s výskytem většího množství starých a doupných stromů, lokálně významné hnízdiště ptáků. Významný ostrůvek pro biodiverzitu v jinak převážně intenzivně obhospodařovaných lesních monokulturách s převahou jehličnanů.

4) Ohrožení, dosavadní péče, způsob hospodaření

Stávající porosty vznikly díky příznivému lesnickému hospodaření na lokalitě. Ohrožení představuje případná plošná obnova lesa, kdy by došlo k vykácení starých stromů. Mýtní porosty budou jistě určeny k těžbě.

5) Návrh ochranných opatření a péče

Neprovádět obnovu lesa holosečemi, upřednostňovat podrovní způsob a jednotlivý či skupinový výběr s ohledem na zachování dřevinné skladby, tak aby zůstal charakter vzrostlého lesa a vznikaly druhově a prostorově diferencované porosty. Při obnově podporovat dominantní podíl autochtonních listnáčů pestřejšího druhového složení se zastoupením jedle bělokoré, ponechávat část starých stromů na dožití a k úplnému rozpadu jednotlivě i v menších skupinkách.

Jedná se o ornitologicky významnou lokalitu. Pro výskyt a hnízdění pestrého druhového společenstva ptáků je důležité zajistit dostatek úkrytů před predátory i pro stavbu hnízd a dostatek potravy, zejména bezobratlých, což významně ovlivňuje i jejich hnízdní hustotu. Jednou z hlavních zásad ochrany hnízdících ptáků je neprovádět lesnické práce v době jejich hnízdění a ideální je zachovat klid na lokalitě již od poloviny zimy, kdy některé druhy obsazují svá hnízdní teritoria. Nežádoucí je existence mysliveckých zařízení, zejména umísťování krmelišť pro divoká prasata, kterými dochází k lákání této zvěře na lokalitu. Divoká prasata mají významný negativní dopad na ptáky hnízdící na zemi. Krmeliště pro divoká prasata by se měla zakládat mimo ornitologicky významné lokality, respektive co nejdále od nich.

Žádoucí by bylo alespoň vybrané části porostu ponechat samovolnému vývoji, aby zde byl les pralesovitého typu s množstvím starých doupných a odumírajících stromů, s ponechávanými torzy, padlými stromy a s množstvím tlejícího dřeva. Části porostu je možné udržovat prosvětlené s hájovým charakterem. Výběr konkrétních ploch pro ponechání samovolnému vývoji a pro udržování světlejšího lesa by měl být volen podle typu vegetace, existence ohrožených společenstev, výskytu chráněných a ohrožených druhů rostlin, hub i živočichů, zejména bezobratlých, neboť ptáci se vzhledem ke své vysoké mobilitě oproti řadě jiným organismům dokáží lépe přizpůsobit, respektive svoji niku si jednoduše najít, pokud je na lokalitě přítomná. Rozmanité podmínky umožňují výskyt pestřejšího spektra organismů.

6) *Návrh dalšího průzkumu a monitoringu*

Žádoucí je monitoring nejohroženějších druhů na lokalitě. Zajímavé výsledky by mohl přinést průzkum mykologický a entomologický, případně i dalších skupin.

7) *Další odborné podklady*

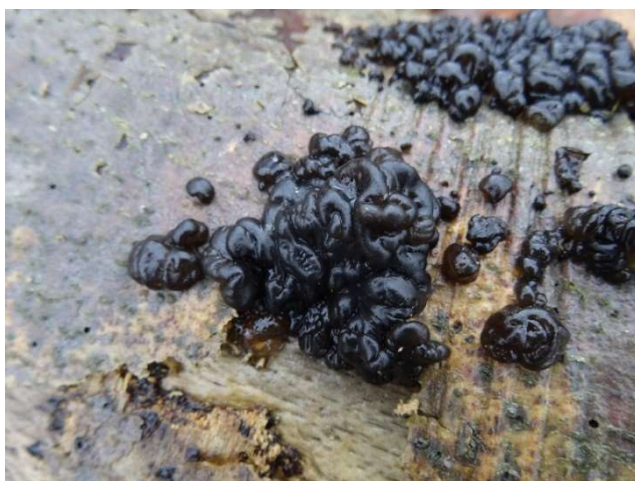
AOPK ČR (2020): Nálezová databáze ochrany přírody.

8) *Stupeň významu*

II

9) Fotodokumentace

14. 11. 2020

10) Literatura

- BÚ ČSAV, 1987: Regionálně fytogeografické členění ČSR. Mapa 1 : 600 000. – *Academia, Praha*.
- CULEK M. [ed.], 2005: Biogeografické členění České republiky, II. díl. – *AOPK ČR, Praha: 1–590*.
- CULEK M., GRULICH V., LAŠTŮVKA Z. et DIVÍŠEK J., 2013: Biogeografické regiony České republiky. – *Masarykova univerzita, Brno: 1–447*.
- ČGS, 2012: Půdní mapa České republiky 1 : 50 000. – *Česká geologická služba, Praha*.
- ČGS, 2015: Geologická mapa České republiky 1 : 50 000. – *Česká geologická služba, Praha*.
- DEMEK J. et MACKOVIČIN P. [ed.], 2006: Zeměpisný lexikon ČR. – 2. vyd., *AOPK ČR, Brno: 1–580*.
- GRULICH V. et CHOBOT K. [ed.], 2017: Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Cévnaté rostliny. – *Příroda, Praha, 35: 1–178*.
- HEJDA R., FARKAČ J. et CHOBOT K. [ed.], 2017: Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Bezobratlí. – *Příroda, Praha, 36: 1–612*.
- HOLEC J. et BERAN M. [ed.], 2006: Červený seznam hub (makromycetů) České republiky. – *Příroda, Praha, 24: 1–282*.
- CHOBOT K. et NĚMEC M. [ed.], 2017: Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Obratlovci. – *Příroda, Praha, 34: 1–182*.
- CHYTRÝ M. [ed.], 2020: Červený seznam biotopů České republiky. – *Příroda, Praha, 41: 1–172*.
- CHYTRÝ M., KUČERA T., KOČÍ M., GRULICH V. et LUSTYK P. [ed.], 2010: Katalog biotopů České republiky. – 2. vyd., *AOPK ČR, Praha: 1–448*.
- KUČERA J. et VÁŇA J., 2005: Seznam a červený seznam mechorostů České republiky (2005). – *Příroda, Praha, 23: 1–104*.
- NEUHÄUSLOVÁ Z., MORAVEC J., CHYTRÝ M., SÁDLO J., RYBNÍČEK K., KOLBEK J. et JIRÁSEK J., 1997: Mapa potenciální přirozené vegetace České republiky 1 : 500 000. – *Botanický ústav AV ČR, Průhonice*.
- OLMER M., HERRMANN Z., KADLECOVÁ R., PRCHALOVÁ H., BURDA J., ČURDA J., KREJČÍ Z., SKOŘEPA J., HARTLOVÁ L. et MICHLÍČEK E., 2006: Hydrogeologická rajonizace České republiky. – *Sbor. geol. Věd, Hydrogeol. inž. Geol., 23: 5–32*.
- QUITT E., 1971: Klimatické oblasti Československa. – *Geografický ústav ČSAV, Brno: 1–73*.

Legislativa:

- Směrnice 92/43/EHS, o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin (směrnice o stanovištích).
- Směrnice 2009/147/ES, o ochraně volně žijících ptáků (směrnice o ptácích).
- Vyhláška MZe č. 83/1996 Sb., o zpracování oblastních plánů rozvoje lesů a o vymezení hospodářských souborů.
- Vyhláška MZe č. 393/2010 Sb., o oblastech povodí.
- Vyhláška MŽP č. 395/1992 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon ČNR č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů.